

Kapitola 1.4 Povinnosti účastníkov prepravy vzhľadom na bezpečnosť

1.4.1 Všeobecné bezpečnostné opatrenia

- 1.4.1.1** Účastníci prepravy nebezpečného tovaru sú povinní prijať požadované opatrenia podľa druhu a miery predvídateľného nebezpečenstva, aby sa zabránilo poškodeniam a pri vzniku škôd bol ich rozsah čo najmenší. V každom prípade musia dodržať platné ustanovenia predpisu RID.
- 1.4.1.2** Účastníci prepravy sú povinní v prípade možného priameho ohrozenia verejnej bezpečnosti neodkladne vyrozumieť pohotovostné a bezpečnostné zložky a na ich nasadenie zabezpečiť potrebné informácie.
- 1.4.1.3** RID môže stanoviť pre účastníkov prepravy bližšie určené povinnosti.

Za predpokladu, že budú splnené povinnosti uvedené v oddieloch 1.4.2 a 1.4.3, môže členský štát vo svojom národnom zákonodarstve preniesť povinnosti jedného tu menovaného účastníka prepravy na jedného alebo viacerých iných účastníkov prepravy, pokiaľ je toho názoru, že to nebude mať za následok zníženie bezpečnosti. Tieto odchýlky oznámi členský štát centrálnemu úradu, ktorý ich dá ostatným členským štátom na vedomie.

Ustanovenia oddielov 1.2.1, 1.4.2 a 1.4.3 ohľadom definície účastníkov prepravy a ich terajších povinností sa netýkajú ustanovení vnútroštátneho zákonodarstva, ktoré sa týkajú právnych následkov (trestnosť, ručenie atď.), podľa toho, či je terajší účastník prepravy napr. právnickou osobou, fyzickou osobou, zárobkovo samostatne činnou osobou, zamestnávateľom alebo osobou v zamestnaneckom pomere.

1.4.2 Povinnosti hlavných účastníkov prepravy

Poznámka: Pre rádioaktívne látky pozri tiež oddiel 1.7.6.

1.4.2.1 Odosielateľ

- 1.4.2.1.1** Odosielateľ nebezpečného tovaru je povinný podávať zásielky na prepravu v súlade s ustanoveniami RID. V zmysle oddielu 1.4.1 je obzvlášť povinný
- presvedčiť sa, či je nebezpečný tovar klasifikovaný podľa RID a či je jeho preprava dovoľaná;
 - predložiť dopravcovi potrebné údaje a informácie, v danom prípade požadovaný nákladný list a sprievodné listiny (splnomocnenia, povolenia, oznámenia, potvrdenia atď.), a dbať pritom na osobitné ustanovenia kapitoly 5.4 a tabuliek časti 3;
 - používať len také obaly, veľkoobjemové obaly, veľké nádoby na voľne ložený tovar (IBC) a nádrže (cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnou nádržou, prenosné nádrže, nádržkové kontajnery alebo MEGC), ktoré sú schválené a vhodné na prepravu príslušného tovaru a sú označené predpísaným označením podľa RID;
 - dbať na ustanovenia o vypravení zásielky a na výpravné obmedzenia;
 - zabezpečiť, aby aj nevyčistené a nevyparené prázdne nádrže (cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnou nádržou, prenosné nádrže, nádržkové kontajnery alebo MEGC) alebo nevyčistené prázdne vozne, veľké a malé kontajnery na voľne ložený tovar boli vhodne označené nápsimi a nálepkami a aby nevyčistené prázdne nádrže boli takisto nepripustne uzatvorené ako v splnenom stave.
- 1.4.2.1.2** Ak odosielateľ využije služby iného účastníka prepravy (balič, nakladač, plnič atď.), musí prijať vhodné opatrenia, aby zásielka zaručene vyhovela ustanoveniam predpisu RID. V prípadoch podľa pododseku 1.4.2.1.1 písm. a), b), c) a e) odosielateľ môže dôverovať údajom a informáciám, ktoré mu predloží iný účastník prepravy k dispozícii.
- 1.4.2.1.3** Ak odosielateľ koná v rámci zmluvy s tretím subjektom, ten musí odosielateľa písomne upozorniť na nebezpečný tovar a dať mu k dispozícii všetky informácie a dokumenty, ktoré potrebuje na splnenie svojich povinností.

1.4.2.2 Dopravca

- 1.4.2.2.1** Dopravca, ktorý preberá na prepravu nebezpečný tovar v mieste vypravenia zásielky, musí v zmysle oddielu 1.4.1 reprezentatívnu kontrolou
- preveriť, či je preprava nebezpečného tovaru podľa RID dovoľaná;
 - presvedčiť sa, či sú priložené k prepravným listinám predpísané dokumenty a či sú pripojené odosielené ďalej;
 - vizuálnou kontrolou sa presvedčiť, či vozeň a náklad nejavia žiadne zvonka viditeľné nedostatky, žiadne netesnosti alebo pukliny a či nechýbajú žiadne súčasti zariadenia atď.;

- d) presvedčiť sa, či cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnými nádržami, prenosnými nádržami a kontajnery na plyn MEGC nemajú prekročený dátum najbližšej skúšky;
- e) preveriť, či vozeň nie je preťažený;
- f) presvedčiť sa, či sú na vozňoch umiestnené predpísané veľké nálepky a označenia.

Kontrola sa má vykonávať na základe prepravných listín a pripojených sprievodných listín vizuálnou kontrolou vozňa alebo kontajnera, a pokiaľ je v danom prípade možné, aj nákladu.

Ustanovenia tohto odseku, ak sa použije bod 5 vyhlášky UIC číslo 471–3 (Kontroly, ktoré je potrebné vykonať pri medzinárodnej preprave nebezpečného tovaru)⁵⁾, sa považujú za splnené.

- 1.4.2.2.2** Dopravca môže v prípadoch uvedených v pododseku 1.4.2.2.1 písm. a), b), e) a f) dôverovať informáciám a údajom, ktoré mu predložil k dispozícii iný účastník.
- 1.4.2.2.3** Ak dopravca zistí v zmysle pododseku 1.4.2.2.1 porušenie ustanovení predpisu RID, zásielku nesmie prepraviť, kým nebudú podmienky RID splnené.
- 1.4.2.2.4** Ak dopravca zistí počas prepravy porušenie ustanovení RID, ktoré by mohlo ohroziť bezpečnosť prepravy, zásielku čo najrýchlejšie zadrží so zreteľom na požiadavky bezpečnosti dopravy, bezpečného umiestnenia zásielky a verejnej bezpečnosti.

V preprave sa smie pokračovať, až keď sú ustanovenia predpisov splnené. Príslušný(é) úrad(y) môže(u) udeliť povolenie na pokračovanie prepravy na zvyšnej časti prepravnej cesty.

Ak nemôžu byť podmienky splnené a pre zvyšnú časť prepravy nie je udelené povolenie, príslušný(é) úrad(y) poskytne(nú) dopravcovi nevyhnutnú administratívnu pomoc. To platí aj v takom prípade, keď dopravca tomuto(tým) úradu(om) oznámi, že mu neboli odosielateľom oznámené nebezpečné vlastnosti tovarov prevzatých na prepravu a v zmysle osobitného práva vzťahujúceho sa na prepravnú zmluvu si želá, aby bol tovar vyložený, zneškodnený alebo zlikvidovaný.

1.4.2.3 Prijímateľ

- 1.4.2.3.1** Prijímateľ je povinný prebrať tovar bez zbytočných prierahov a bez naliehavých dôvodov neodďaľovať jeho prevzatie. Po vyložení tovaru je povinný preveriť, či príslušné ustanovenia RID vzťahujúce sa na prijímateľa sú splnené.

V zmysle oddielu 1.4.1 je prijímateľ povinný najmä:

- a) vykonať vyčistenie a odmorenie vozňov a kontajnerov v prípadoch predpísaných v zmysle RID;
- b) postarať sa, aby po úplnom vyložení, vyčistení, vyparení a odmorení vozňov a kontajnerov neboli viditeľné žiadne veľké nálepky ani oranžové označenie.

Vozeň alebo kontajner smie byť vrátený späť alebo opäť použitý, až keď sú uvedené podmienky dodržané.

- 1.4.2.3.2** Ak prijímateľ využije služby iného účastníka prepravy (vykladač, čistič, zariadenie na odmorovanie atď.), musí prijať vhodné opatrenia, aby zásielka zaručene vyhovela ustanoveniam pododseku 1.4.2.3.1.

1.4.3 Povinnosti iného účastníka prepravy

V ďalšom sú vymenovaní iní účastníci prepravy a ich povinnosti. Povinnosti iných účastníkov vyplývajú z ustanovení predpísaných v oddiele 1.4.1, pričom sú si vedomí alebo mali by si byť vedomí toho, že vykonávajú svoje úlohy v rámci prepravy, ktorá podlieha RID.

1.4.3.1.1 Nakladač

V zmysle oddielu 1.4.1 nakladač má nasledujúce povinnosti, a to najmä:

- a) nebezpečný tovar smie odovzdať dopravcovi len vtedy, ak je jeho preprava podľa RID dovoľená;
- b) pri odovzdávaní na prepravu zabaleného nebezpečného tovaru alebo nevyčisteného prázdneho obalu musí preveriť, či obal nie je poškodený. Odosielaný kus, ktorého obal je poškodený, obzvlášť keď je taký netesný, že nebezpečný tovar uniká alebo mohol by unikať, smie odovzdať na prepravu, až keď nedostatok bol odstránený; to rovnako platí aj pre nevyčistené prázdne obaly;
- c) pri nakladaní nebezpečného tovaru do vozňa alebo do veľkého kontajnera dbať na ustanovenia o nakladaní a manipulácii;

⁵⁾ Vyhlášky UIC vydáva Medzinárodný zväz železníc – Veröffentlichungen (Publikácie) – 16, Rue Jean Rey, F-75015 Paríž.

- d) pri odovzdávaní nebezpečného tovaru bezprostredne dopravcovi na prepravu dbať na ustanovenia o umiestnení veľkých nálepiek na vozne alebo veľké kontajnery a na ustanovenia o označovaní vozňov alebo veľkých kontajnerov oranžovým označením;
- e) pri nakladaní odosielaných kusov dbať na zákaz spoločného nakladania nebezpečného tovaru s tovarom nachádzajúcim sa vo vozni alebo vo veľkom kontajneri, ale aj na ustanovenia o oddelení od potravín, požívatín a krmív.

1.4.3.1.2 Nakladač však môže dôverovať informáciám a údajom, ktoré mu v prípadoch uvedených v pododseku 1.4.2.2.1 písm. a), d) a e) dal k dispozícii iný účastník prepravy.

1.4.3.2 Balič

V zmysle oddielu 1.4.1 balič je povinný dbať najmä na

- a) ustanovenia o obaloch a na predpisy o spoločnom balení;
- b) ustanovenia o označovaní a polepovaní odosielaných kusov v prípade, keď ich pripravuje na odoslanie.

1.4.3.3 Plnič

V zmysle oddielu 1.4.1 má plnič najmä nasledujúce povinnosti:

- a) pred plnením nádrže presvedčiť sa, či nádrž a súčasti jej zariadení sa nachádzajú v technicky bezchybnom stave;
- b) presvedčiť sa, či lehota najbližšej prehliadky cisternového vozňa, batériového vozňa, vozňa so snímateľnou nádržou, prenosnej nádrže, nádržkového kontajnera a kontajnera na plyn (MEGC) nie je prekročená;
- c) nádrž smie naplniť iba nebezpečným tovarom dovoľeným pre túto nádrž;
- d) pri plnení nádrže dbať na predpisy o plnení nebezpečného tovaru do oddielov nádrže ležiacich bezprostredne vedľa seba;
- e) pri plnení nádrže dodržať pre plnený tovar určenú maximálnu dovoľenú plniacu teplotu alebo maximálne dovoľené množstvo na každý liter priestorovej kapacity (objemu) nádrže;
- f) po naplnení nádrže prekontrolovať tesnosť uzavieracích zariadení;
- g) zabezpečiť, aby ním plnené nádrže neboli zvonku znečistené zvyškami plneného nebezpečného tovaru;
- h) keď prichystá nebezpečný tovar bezprostredne na odoslanie, zabezpečí, aby boli nádrže, vozne, veľké a malé kontajnery označené predpísaným oranžovým označením a predpísanými veľkými nálepkami a nálepkami na označenie nebezpečnosti;
- i) pred naplnením cisternového vozňa skvapalneným plynom a po naplnení dbať na platné osobitné kontrolné ustanovenia tu uvedené.

1.4.3.4 Prevádzkovateľ nádržkového kontajnera alebo prenosnej nádrže

V zmysle oddielu 1.4.1 prevádzkovateľ nádržkového kontajnera alebo prenosnej nádrže je povinný dbať najmä na to, aby

- a) boli dodržané predpisy vzťahujúce sa na konštrukciu, zariadenia, prehliadky a na označovanie;
- b) údržba nádrže a jej zariadení bola vykonávaná takým spôsobom, ktorý zaručí, že nádržkový kontajner alebo prenosná nádrž za obvyklých prevádzkových okolností bude spĺňať podmienky predpisu RID až do najbližšej prehliadky;
- c) bola vykonaná mimoriadna skúška, ak po úprave, rekonštrukcii alebo nehode môže byť bezpečnosť telesa nádrže alebo jej zariadení znížená.

1.4.3.5 Prevádzkovateľ cisternového vozňa

V zmysle oddielu 1.4.1 prevádzkovateľ cisternového vozňa je povinný dbať najmä na to, aby

- a) boli dodržané predpisy vzťahujúce sa na konštrukciu, zariadenia, prehliadky a na označovanie;
- b) údržba nádrže a jej zariadení bola vykonávaná takým spôsobom, ktorý zaručí, že cisternový vozeň za obvyklých prevádzkových okolností bude spĺňať podmienky predpisu RID až do najbližšej prehliadky;
- c) bola vykonaná mimoriadna skúška, ak po úprave, rekonštrukcii alebo nehode môže byť bezpečnosť nádrže alebo jej zariadení znížená.

1.4.3.6 Manažér železničnej infraštruktúry

V zmysle oddielu 1.4.1 musí mať manažér železničnej infraštruktúry zhotovený interný núdzový plán pre každú zriaďovaciu stanicu podľa ustanovení kapitoly 1.11.